

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaa vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V ednosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 20, pol leta 12 K.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Preprečena županijaka skupščina.

ZAGREB 24. Danes predpoludne bi se bila imela vršiti pomladanska skupščina zagrebske županije, na kateri je imel biti tudi zaprisožen novoimenovani veliki župan Vučetić. Na skupščini je pa prišlo do velikega hrupa, ker so takozvani neodvisnjaki protestirali proti zaprisogi velikega župana in so motili vso razpravo. Vseled tega je bil veliki župan, ker se mu je opozicija odkrito uprla, prisiljen, zaključiti sejo in odgoditi skupščino na nedoločen čas.

Obletnica bitke pri Custozzi.

GRADEC 24. Danes na obletnico bitke pri Custozzi je bila v garnizijski cerkvi služba božja, katere se je vdeležil pešpik št. 7, mnogo častnikov in veterancev.

Nevihite, toča.

LVOV 24. V vzhodni Galiciji so bile včeraj in danes silne nevihte. Toča je napravila ogromno škodo. Toplomer je padel na 14 stopinj. Tudi v Brodskem okraju je včeraj divjal grozen orkan, ki je razdelal dve vasi. V veliki nevarnosti je bila neka dekliška šola blizu obrežja, v kateri je bilo mnogo učenk. Z velikim naporom so zamogle učiteljice rešiti deklice.

Srbska ministerska kriza.

BELIGRAD 24. Podpredsednik državnega sveta Velimirović, kateremu je bila poverjena sestava novega kabineta, je sinoči pozval v ministerstvo za unanije stvari voditelje mladoradikalne stranke. Načelnik stranke mladoradikalcev Ljuba Stojanović je izjavil, da zarsame njegova stranka nasproti Velimiroviću kabinetu enako stališče, kakor nasproti Pašičevem kabinetu, ker ni v taki rešitvi krize nikakega jamstra, da se spremeni sistem. Shod, ki ga je danes predpoludne imela mladoradikalna stranka, je včerajšnjo izjavo Stojanovića odobril ter se je odločno izrekel proti Velimiroviću kabinetu. Zdi se, da je vseh tedaj vedenja mladoradikalcev misija Velimirovića izpodletela.

Baron Rauch v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 24. Ban baron Rauch je danes predpoludne konferiral z državnim tajnikom Popovićem, potem ga je vsprejel ministerski predsednik dr. Wekerle s katerim je razpravljaval dve uri. Kakor se govori, je bilo poleg upravnih stvari govora tudi o hrvaškem deželnem posojilu.

Potovanje nemške cesarske dvojice v Jerusalemu.

BEROLIN 24. Cesar Viljem in cesarica sta baje nedavno izjavila, da nameravata povodrom otvoritve romarskega zavetišča potovati v Jerusalemu. Gradnja ima biti dogotovljena na spomlad 1910.

Kolera na Manili.

NEW-YORK 24. Glasom brzjojavne vesti iz Manile se je v šotiršču v Greggu med tamošnjimi ameriški četami pojavila kolera. Umrlj so že štirje vojaki.

Dunajski nuncij — kardinal.

MAGDENBURG 24. — „Magdeburger Zeitung“ poroča iz Rima: Dunajski nuncij Granito di Belmonte bo meseca septembra t. l. v izrednem konzistoriju imenovan kardinalom. — Tako bo možao, da pride na Dunaj nov nuncij.

PODLISTEK.

Moja smrt.

— Francoski pisatelj EMILE ZOLA. —
(Prevel J. K.).

„Lahko noč, gospod doktor,“ je rekel Simoneau.

Potem je bilo tiho v sobi; zdravnik se je pač priklonil Margareti, ki je zopet bila stopila bliže, dočim je stara zaprla okno, nato je zapustil sobo, slisal sem njegove korake, ki so polagoma izkrenili na stopnicah.

Tako je bilo torej vse pri kraju, bil sem obsojen, s tem možem je izginil moj poslednji up! Če se jutri pred enajsto uro ne predamim, me živega pokopljejo! In ta misel me je tako prestrašila, da sem izgubil zavest tega, kar me je obdajalo: nezavest v smrti sami! Zadojji sum, ki je še prodiral do mene, je bilo tiho klopotanje škarij, s katerimi sta gospa Gabin in Dede izrezavali zastorčke.

Mrliška straža je pričela; nihče ni govoril besede več. Margareta se je branila iti spat v sosednjo sobo, ostala je; gotovo je počivala v naslonjaču s svojim lepim bledim obrazom, oči je imela zaprte in na njenih dolgih, svilnatih trepalnicah so se še leske-

Diplomatični odnosi med Venezuelo in Združenimi državami pretrgani.

WASHINGTON 24. Državni oddelek je uradno razglasil, da je ameriški diplomatični zastopnik s parnikom „Marietta“ zapustil Venezuelo in da ni sedaj tamkaj nikakega diplomatičnega zastopstva. Diplomatični zastopnik je odpotoval radi tega, ker ni hotel predsednik Castro dati zahtevanega zadostjenja.

Amerika bo imela stalno vojsko.

NEW-YORK 24. Namestnik vojnega tajnika, Oliver je rekel včeraj na vojnem večbališču, da namerava predsednik Roosevelt osnovati stalno armado 250.000 mož, ki bo razdeljena v osem vojnih zborov, seveda, ako kongres dovoli potreben denar in ako bo hotela država dajati rekrutov.

Japonci in Mandžurija.

TOKIO 24. Japonska je ukazala svojemu diplomatičnemu zastopniku v Pekingu da se Japonska ne bo protivila razvoju kitajskega dela Mandžurije, marveč da ga bo podpirala. Tudi se ne bo protivila gradnji železnice Tsen—Nein—Tau v Fakumenter zveže to železnico z nekaterimi točkami južnomandžurske železnice.

Rusija.

Novi guverner stepnega ozemlja.

PETROGRAD 24. Namesto umirovljenega generala Nadarova je bil generalnim guvernerjem stepnega okraja in poveljnikom vojaškega okraja Omsk imenovan general Schmid, dosedanji pomočnik poveljnika vojaškega okraja v Kijevu.

Iz ruske dume.

PETROGRAD 24. Duma je nadaljevala razpravo o proračunu naučnega ministerstva. — Posl. Puriskevič je govoril o ljudskih šolah.

IZ PERZIJE.

Hudi boji v Teheranu.

LONDON 24. Listi poročajo iz Teherana, da je prišlo do boja okoli parlamenta. Bombardiranje na parlament je trajalo do 3. ure popoldne. Ubityh oziroma ranjenih je bilo okoli 70 oseb. — Uglednejši člani narodne stranke, več členov parlamenta in višje duhovščine so baje aretirani. Plenilo se je tudi v evropskem delu mesta. Mesto je sedaj v rokah ruskega generala Liakova ki zapoveduje četam.

Inostrana poslanstva niso v nevarnosti. Ljudstvo je ogorčeno, ker je bila v bombardiranju na parlament, razdejana tu i mošeja, ki se nahaja tik parlamenta.

TEHERAN 24. (Nem. kab. družba). V hudem bombardiranju so bili razdejani parlament, velika mošeja in palača Zil es sultana. Ni znano, koliko ustašev je padlo; kozakov je bilo 70 ubityh oziroma ranjenih. V Teheranu je proglašeno obsedno stanje. Evropejci niso v nevarnosti.

LONDON 24. O bombardiranju parlamenta v Teheranu je prejel „Daily Mail“ nastopne podrobnosti: Ob 5. uri popoldne so šahove čete obkrožile parlament in bližnjo mošejo. Ob 7. uri so prejeli člani parlamenta ukaz, naj zapuste poslopje. Iz palače so odgovorili s strehi, ki so ubili nekoliko šahovih kozakov. To se je takoj sporočilo glavnemu

tale solze. Njej nasproti v senci je gotovo sedel Simoneau, tiho, pogled neprestano uprt v svojo četo.

III.

Ne vem, kako dolgo je trajala moja nezavest v naslednje jutro, spominjam se tega samo kakor groznega, težkega sna, kjer je vse tako zmedeno in nejasno, da ne more človek ničesar natančno razločiti; samo eno vem — in to je delalo mojo torturo posebno grozno — da sem neprestano pričakoval, da se naenkrat prebudim.

Zjutraj naposled me je prebudilo škripanje okna, ki ga je najbrže odprla gospa Gabin, iz mojega mrtvaškega spanja in razvedal sem se vsega zopet, kar se je godilo okoli mene.

Z ulice gor je donelo vpitje in klicanje prodajalcev: zvonek otroški glas, ki je ponujal pičje piče, briprav, ki je prodajal zelenjavo. To vstajanje mesta me je nekoliko pomirilo, kajti zdlo se mi je nemogoče, da bi me sredi vsega tega bujnega življenja mogli zagrebsti v zemljo. In tu sem se spomnil na nekaj, kar me je docela pomirilo. Ko sem bil še v domačem kraju špitalski uradnik, smo imeli nekoč pacienta, ki je spal štiriindvajset ur v eni sapi in njegovo spanje je bilo tako globoko, da so se zdravniki

stanu, odkoder je prišlo povelje, da se prične bombardirati parlament. Bombardiranje je pričelo ob 11. uri. S parlamenta in z mošeje je bilo vrženih na topništvo več bomb, valed česar je bilo poškodovanih nekoliko topov in ubityh več topničarjev. Čete so pričele pleniti hiše „enčunerov“. O poludne je bil v mestu mir, le okoli parlamenta in mošeje je boj trajal dalje. Okoli 3 uri je streljanje prenehalo. Tedaj sta bila parlament in mošeja v razvalinah. Vsi uglednejši nacionalisti in viši hov duniki so bili aretirani.

LONDON 24. Kakor je Reuterjev bi o zvedel, je tukajšnje perzijsko poslanstvo o prvem spopadu med četami in endošenimi prejelo iz Teherana nastopno brzjojavko: Radi nemirov in zaburjenosti so bile v mestu pripravljene čete, da skrbijo za red. Ko je neki oddelek šel mimo mošeje Sepesalar, kjer je bilo zbranih več endšunenov, je bilo vrženih več bom, valed česar je bilo več vojakov in uradnikov ubityh. Šah je proglašil nad Teheranom obsadno stanje. Sedaj je mir.

TEHERAN 24. (Kab. družba) Šah je dal bombardirati del Teherana, ne da odpravi ustavo, nego da se polasti njemu sovražne skupine ljudi, ki so ga hoteli odstavi. Ukrotil je tudi nasprotnike v pokrajinah. Delovanje parlamenta se ne bo oviralo. Čuje se celo, da del parlamenta seglaša s šahovim postopanjem. V Teheranu niso Evropejci v nevarnosti, pač pa v Tebrisu in Urmiji, v zadnjem mestu od strani turških Kurdov.

Dunaj 24. Glasom brzjojavne poročila je vojna ladija „Leopard“ dne 23. t. m. prispela v Kobo, kjer ostane 14 dni. Od tamkaj odpluje v Taketoyo. — Na ladiji vse zdravo.

Lvov 24. Kakor poroča neki list iz Boryslava, je tamkaj med nevihto pogorel petrolejski roj „Ural“.

Budimpešta 24. Listu „Simplicissimus“ iz Monakovega je odtegnjen poštni debet.

Parma 24. Generalni štrajk je danes prenehal.

Monakovo 24. Princ-vladar Zuitpold je daroval za pogorelce v Zirlu 1000 mark.

Sofija 24. Vojvoda in vojvodkinja Saško-Koburg-Gotska sta danes z bolgarskim knezom dospela v Carigrad.

London 24. „Times“ poroča iz Simle, da je bilo v tem letu utihetapljen v Afganistan 30.000 do 40.000 pušk in mnogo streliva.

GOVOR

drž. poslanca Alojzija Štrekelja v zbornici poslancev dne 16. junija 1908.

Govornik je spregovoril slovenski:

Visoka zbornica!

Porabljam današnjo priliko v proračunski razpravi ter se glašam, da v kratkem odmerjenem mi času raztolmačim potrebe in želje svojega volilnega okraja in naše dežele sploh.

Žalibog, da je glas nas vseh Slovanov v tej visoki zbornici največkrat „le glas vpijočega v puščavi“ in to samo zato, ker smo razcepljeni v mnoge stranke in strančice! Vlada ve, da needini smo tudi slabši in ona računa s tem za nas Slovane zloštim dejstvom in nam ne pripisuje one važnosti v parlamentu ka-

obotavljal izreči svojo sodbo. A naenkrat se je mož vzdignil, krč ga je bil izpustil, in pri tej priči je mogel zapustiti postelj. Jaz pa sem spal že petindvajset ur, če sem se prebudil ob desetih je bilo še vedno čas.

Izkušal sem uganiti, katere osebe so v sobi in kaj delajo. Mala Dede se je pač igrala na hodniku, kajti, ko so se odprla vrata, se je slisal zunaj zvonek otroški smeh. Gospoda Simoneau najbrže ni bilo več tu, kajti nič ni izdajalo njegove navzočnosti, bilo je čisto tiho, samo copate gospe Gabin so drsle po kamenitih tleh okoli kanina. Slednjič je izpregovorila.

„Ljuba moja, Vi na noben način nimate prav, ko je nočeta piti; dokler je gorka, daje moč in bi Vas pokrepčala, saj ste že čisto opesali in se bodete še ugonobili.“

Stara je govorila Margareti, in rahlo zaborenje in sikanje na kaminu mi je pravilo, da je kuhala kavo.

„Ne, da bi hotela o tem govoriti,“ je nadaljevala, „a bila sem je že zelo potrebna, kave. Ponoči bdeti, to ni za starega človeka. Noč je tako žalostna in groza je človeka, kadar je nesreča v hiši. — Vzemite vendar, ljuba gospodica, malo kavnice, samo kapljico.“

In usilila je Margareti čašo.

„Kaj, to je gorko? To Vas popravi, kajti potrebni boste svojih moči za današnji dan. Tako, dete, le izpiti, tako, zdaj ste bili

koršno bi po številu zaslužili če bi bili složni.

Potem je nadaljeval nemški:

Stoleten dolg države.

Visoka zbornica! Oglasil sem se za besedo v specialni debati, da spregovorim o razmerah v svoji domovini in o nje potrebah, da s tem opozorim c. k. vladu na različne pomanjkljivosti v upravi, obdačevanju itd. in na tozadevne zahteve svojih volilcev.

Med vsemi deželami naše državne polovice so provincije grofija Gorjsko-Gradiščanska, Istra in Dalmacija najubožnejše. Avstrijske vlade se niso nikoli posebno brigale za te provincije in klimatične razmere so tam take, da so tudi mnogo pripomogle k obuboževanju prebivalstva.

V južni deželi, kjer ni nobenih gozdov, je zima se svojimi viharji burje neizrečeno kruta, poleti pritiska vročina in vlada suša, kakor je to posebno tudi letos, ko suša ne traja le tedne, ampak, kakor v Dalmaciji, mesece in je pridelek uničen.

Kriva na ostri klimi kraškega ozemlja je po velikem delu njega golota. V zadnjih desetletjih se je sicer nekaj zgodilo glede pogozdovanja goriskega Krasa, ali veliko premalo, da bi od tega pogozdovanja, ako se ne bo nadaljevalo v hitrejšem tempu, mogli pričakovati v doglednem času vidnega vpliva na klimatične razmere teh siromašnih krajev.

Dokler bodo naše provincije Gorjsko-Gradiščanska, Istra in Dalmacija kazale gola rebra, nima kmetijsko prebivalstvo pričakovati nič dobrega.

Da se blagostanje primorskih dežel more sčasoma povzdigniti, bi morala vlada skrbeti za sistematično pogozdovanje teh kamenitih in sterilnih tal in ne bi smela štediti s sredstvi, da bodo mogli vsaj naši zanamci pričakovati srečnejše bodočnosti.

Narodi južnih pokrajin so z veseljem pozdravili vest o veliki akciji, ki jo nameruje začeti c. k. vlada. Ako vlada resno misli s tem, ne poplača le stoletnega dolga avstrijske države tem zanamernim pokrajinam ampak zagotovi si tudi hvaležnost ubozeega ljudstva, toli potrebnega podpore.

Pogozdovanje.

Pri tej akciji naj vlada v primorskih pokrajinah ne pozabi na pogozdovanje kamenitih tal, kajti, dokler ne bomo imeli gozdov, se klimatične razmere ne zboljšajo in bo suša še vedno trajala tedne in mesece ter bo, kakor navadno, uničevala produkte zemlje.

S hitrejšim pogozdovanjem Krasa naj se ne zavlakuje več in se ne sme zavlakuje. Med kamenjem in skalovjem tamošnjih puščav je še najti nekaj plodne zemlje, ki dopašča rasto nekega četudi pičlega obstanka gozdov. Ali valed odplavljanja in pišev je te zemlje vedno manje in je možnost pogozdovanja od leta do leta manja.

Pomanjkanje vode.

Južne provincije ne trpe le po burji in suši, ampak tudi po velikem pomanjkanju vode za ljudij in živino. Jaz zastopam volilni okraj, kjer, razun v nekaterih vaseh, povsodi pomanjkuje vode; mal del tega volilnega okraja ima izvirov, pretežni del pa se mora zadovoljevati z deževnico iz vodnjakov, a živino se mora napajati le iz umazanih mlakuž, ki se zbirajo s cest. (Čujte!) Voda v mlakužah je navadno umazana, kavnine barve in preraščena zelenim sluzom. Umazanost napa-

pridni in zdaj me tudi vbogajte in pojdite tje v mojo sobo.“

„Ne,“ je odvrnila Margareta odločno; „ne, ostati hočem.“

Njen glas, ki ga od sinoči nisem slisal, me je globoko ganil. Bila je izpremenjena, od bolesti strta. O, ljuba, ljubljena žena! Čutil sem jo blizu, bila je moja poslednja tolažba, in vedel sem, da so počivali njeni pogledi neprestano na meni, da je jokala za-me vse solze svojega srca.

A čas je potekal. Pred durmi sem zaslusal ropot, ki si ga najprvo nisem mogel raztolmačiti, zvenelo je, kakor bi vleklj kako omaro po stopnicah, ki so bile preozke, in kakor bi se pri tem vedno zadevala ob zid. A na glasnejem joku Margaretinem sem uganil, da so nesli mojo rakev.

„Prezgodaj prihajate,“ je zagodrnjala gospa Gabin na možakarje, „postavite to tje za postelj.“

Koliko je pač mogla biti ura? Okoli devetih nekako. Torej rakev je bila že tu! In kljubu temne noči, ki me je obdajala, sem jo vendar videl različno pred seboj: bila je čisto nova, deske komaj postružene... Moj Bog, moj Bog, ali je res imelo biti že vse končano, ali me v resnici odnesó v tej črni skrinji, me zagrebejo?

(Dalje).

jališč vekšajo živali same, ko ob napajanju stopajo vanje ter puščajo tam svoje odpadke. Dokler ne bomo imeli boljše vode za žival, ne moremo pričakovati racionalne živinoreje.

Velike važnosti za del Kranjske in vso primorsko kraško planoto bi bilo, ako bi vlada podpirala gradnjo vodovoda od nanaške gorovja, bogatega na izvirkah in bi s tem odpomogla pomanjkanju vode na Krasu, ki je čisto grozno občutimo. Tudi v vipavski dolini je tu pa tam podtalnih vod, vendar pa je na mnogih krajih te doline le po napravi vodovodov možno dobiti neoporečne pitne vode.

Predno preidem k drugemu delu svojih izjav, dovolite mi visokochastiti gospodje, da opozorim visoko vlado še na neko jako važno točko. Na goriškem Krasu se že nekaj let vrše vojaške vaje. Vojaštvo vsprejemajo povsodi prijazno in dela in pomaga se kolikor se more pomagati. Tako je bilo tudi lani. Mi smo drage volje odprli vojaštvu vse vodnjake, ali vsi so bili v dveh dneh izpraznjeni. Potem pa ni imelo ne ljudstvo in niso imeli vojniki potrebne pitne vode. Potem so morali v sodih do deset kilometrov daleč dovažati vodo za vojaške in njihove konje. Ne mislite pa, velesposlovanji gospodje, da je to posamičen slučaj (Posl. Bjeladinović: Isto tako se dogaja tudi v Krivodolu). Da, tudi, ker tudi tam je Kras. Pomanjkanje vode je pri nas in v Istri skoro vsako leto, v Dalmaciji pa, kjer ne dežuje po tri štiri mesece, je vsako leto na dnevnem redu.

Naglašam še enkrat: pozivljam visoko vlado, naj posveča zasluženo pozornost izvedenju vodovoda od nanaške gorovja.

Urnava rek.

Velesposlovanji gospodje! Ker se za bavim s preskrbljevanjem z vodo, dovolite mi, da se dotaknem tudi urnave rek v Primorju. Mnogo se čita in govori o urnavi rek in zagrajanju hudournikov v Avstriji, le v Primorju ni tega nič videti, razun ob spodnjem delu Soče, kjer se je pričelo z urnavavo. Nadejam se pa, da se tudi zgornji del Soče čim prej uravna.

Druga reka, Vipava, dela vsako leto veliko škodo. Pred leti je goriški deželni zbor sklenil resolucijo glede urnavave te reke in je predložil to resolucijo c. k. vladi, ali vzel temu se ni še nič storilo. Isto tako ni govora o urnavavi potoka Branica in drugih hudournikov v Primorju.

Na primorskem namestništvu v Trstu je pomanjkanje tehničnih moči. Često dejata dežela in država občinam subvencije za vodnjake, vodorode itd. Z delom pa se ne more takoj pričeti, ker ni tozadevnih načrtov, ali pa so pomanjkljivi. Vzrok temu bo, da vlada ne smatra načrtov drugih tehnikov dobrimi, državni tehniki pa nimajo časa in tako se namerovano delo zavlačuje. (Tako je!)

Nič boljše ni s kolaudiranjem dovršenih del. Iz tega razloga bi bilo jako umestno, da bi bil na vsakem okrajnem glavarstvu v Primorju nameščen po jeden državni inženir, ki naj bi vodil javne po deželi in državi subvencionirane ceste, vodne gradnje itd. (Pride še.)

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 24. Med došlimi vlogami se nahaja predlog posl. Spadara glede uvedbe triletnega službovanja pri vojni mornarici. Po izvolitvi odseka za državne uslužbenke je zbornica nadaljevala specialno debato o proračunu. — Posl. Winter je izjavil, da ne morejo socialni poslanci glasovati za proračun, ker ima isti pečat razrednega značaja.

Posl. Luksch (nemški agrarec) se je odločno izrekel proti gradnji kanala Donava-Odra, ki bi pomenjal za Avstrijo naravnost samomor.

Posl. dr. Mühlwert (nemški radikalec) je izjavil, da je od vseh ministrov edino popolnoma zadovoljil Nemce minister za poljedelstvo. Govornik se je zahvalil naučnemu ministru za reforme na srednjih šolah in je izrekel, da si njegova stranka ne želi boljega ministra. (Zirahna pohvala.) Kritikoval je Stremaierjevo jezikovno odredbo. — Pri tem je prišlo med dr. Myslivcem (českim klerikalcem) in dr. Heroldom (nemškim radikalcem) do burnega prizora, tako, da je predsednik Herolda pozval na red. — Dr. Mühlwert je nadaljeval svoj govor rekel, da zahtevajo Nemci na Češkem narodno avtonomijo, potem še le nastane mir, prej ne. Nemci so dolžni svojo nemško domovino braniti do zadnje kaplje krvi. (Žirahna pohvala.)

Dr. Lanzerotti se je pritoževal, kako se zapostavlja Trentin z ozirom na železnice v primeru z nemškim delom Tirolske. Mesto železnice gradi država na Trentinskem trdnjavo. Nadalje je govornik tožil, da popolnoma primanjkuje uradnikov, ki bi bili večji italijanskemu jeziku. Konečno je izrazil nado, da zapušča ljudski parlament v zvezi z vlado na polju prometa v alpskih deželah zdravo gospodarsko politiko. (Pohvala pri Italijanih.)

Reorganizacija trgovinskega ministerstva.

V svojem velikem govoru v zbornici poslancev je minister za trgovino dr. Fiedler obrazložil reorganizacijo ministerstva za trgovino povodom ustanovitve novega ministerstva za javna dela, ki je prevzelo razne naloge ministerstva za trgovino. Največega pomena preosnovne tega poslednjega je ustanovitev posebne socialno politične sekcije, ki se bo delila na štiri oddelke. Prvi oddelek bo imel agende glede varstva delav-

cev, drugi izdelovanje naredeb in instrukcij, tretji vse delo statistike, četrti agende obrtnih inšpektorjev.

Minister Fiedler je se svojim obrazloženjem reorganizacije ministerstva za trgovino dosegel popoln uspeh. Vsa zbornica, brez razlike strank, mu pripoznava veliko pridnost in nenavadne zmožnosti. Utis njegovega govora je bil tolik, da se mu niti nemški radikali niso tedaj upali prigrigovati, ko je zavračal nemške napade na češke poštne uradnike. To vseobče pripoznavanje strokovnega in organizatoričnega talenta ministra dra. Fiedlerja nas more veseliti tem bolj, ker je v njem pripoznan — slovanski um.

Angleško-ruski reformni predlogi za Makedonijo.

Petrogradski dopisnik »Daily Telegrapha« je izjavil na temelju podatkov iz avtoritativnega vira, da nikakor ne odgovarja dejstvom verzija, da sta minister Izvolski in sir Charles Hardinge v Revalu podpisala angleško-ruske reformne predloge za Makedonijo in jih predložila drugim velevladim. Izvolski in sir Charles Hardinge sta se pač približala rešitvi, ali ni se jima posrečilo, da bi bila izdelala reformni načrt, ki bi ga bila oba podpisala, in se sedaj še vršijo pogajanja o eni točki.

Pašić o slovanskem kongresu.

Kakor poročajo iz Belegrada se je ministrijski predsednik Pašić vrlo simpatično izrazil o nameri, da se skliče vseslovanski kongres in da se on ne bo protivil, ako se istega udeležijo tudi Srbi iz kraljevstva. Za dan 12. julija je sklican v Prago slovanski predkongres, ki bo trajal šest dni. Od vsake slovanske narodnosti z juga pozvani so pa štirje delegati.

Ogrska.

Slovaški jezik — obligaten predmet.

Ogrski primas in nadškof ostrogonski Vaszary je odredil, da se bo v ostrogonski bogoslovnici v bodoče poučevalo tudi slovaški jezik, in sicer tudi za kandidate madjarske narodnosti, da bodo mogli vsi duhovniki skofije umerjati jezik ljudstva in tako bolje vršiti svojo »patristično misijo«. (Citaj: politično korumpiranje Slovakov!)

Državna zbornica.

BUDIMPEŠTA 24. Zbornica je nadaljevala generalno debato o davku na špirit. — Posl. Grabovac in Zagorac sta govorila hrvaški in sicer proti predlogi. Na to je bila debata, ker ni bil predbeležn več noben govornik, zaključena. Ministrijski predsednik je prosil, naj zbornica odkloni predložene sklepe predloge. Prihodnja seja jutri.

Budimpeštanski list proti Rauchu.

»Budapester Tagblatt« napada v nekem članku barona Raucha. List obžaluje, da se ne more najti stranka, ki bi posredovala v sporu med Hrvaško in Ogrsko in ki bi prevzela akcijo za pomirjenje rasdraženih duhov v Hrvaški. Kejtj pomirjenje se ne more izvršiti potom silo, ampak mirnim sporazumom, ki bo pa tem težji, čim se bo s tem dlje odgajalo.

Hrvatska.

Volilna reforma na Hrvaškem.

Kakor javljajo iz Budimpešte, so se merodajni ogrski politiki (med njimi ministrijski predsednik dr. Wekerle in predsednik zbornice Justh) izjavili, da ne bodo nasprotovali volilni reformi na Hrvaškem. To da je avtonomna stvar Hrvaške, in zato ni nikakega vzroka, da se to prepriči. — Ali kaj bo koristila volilna reforma in poslanci, ki bodo izvoljeni na podlagi nove volilne reforme, ako jim pa Madjari ne bodo dopuščali zborovati!?

Sprememba?

»Hrvaška« je prejela z Dunaja od svojega posebnega poročevalca vest, da se v merodajnih dunajskih krogih mnogo govori o tem, da utegne v kratkem nastopiti odločna sprememba v banskem vprašanju. Na zadnji avdienci dr. Wekerle na Dunaju da se je cesar zelo zanimal za hrvaško vprašanje in zahteval od dr. Wekerle, da je čim prej polno reši, kar da mu je Wekerle tudi obljubil.

RUSIJA.

Princ Napoleon izključen iz ruske vojske.

Princ Murat Napoleon, ki je v dvoboju ubil poročnika Plevna, je izključen iz kavalerijskega gardijskega polka.

Naučni minister odstopil.

Iz Petrograda poročajo, da je valed ostrih govorov vseh strank v dumi proti šolski upravi dosedanj naučni minister Schwarz odstopil. Njegovim naslednikom bo baje imenovan bivši rektor varšavske politehnike in sedanj predsednik znanstvenega zbora v Petrogradu, Logari.

Ječe na Kavkazu.

Teh dni ima duma rešiti neko interesantno vprašanje. Socialnodemokratski poslanci predložijo zakonski načrt o ječah na Kavkazu. V tifiški guberniji so v zaporih kmetije, ki so tamkaj še od zadnjega punta leta 1881, a do danes niso bili baje niti zaslišani. Sodi se, da pride na razpravi tega načrta do večje in burne debate v dumi.

Židje vsprejeti v vojaško službo.

Iz Varšave javljajo: Kurator varšavskega učnega okraja je imenoval nekega

Žida, imenom Lohrmanna, učiteljem matematike na drugi varšavski državni gimnaziji, ravnatelj vialške železnice je pa namestil za poltetne mesece dva židovska dijaka kakor kontrolorja osebnih vlakov. Obe imenovanji sta provzročili splošno začudenje.

Drobne politične vesti.

Sklicanje češkega deželnega zbora. »Narodni Listy« poročajo: Češki deželni zbor bo sklican na 15-dnevno zasedanje dne 15. julija, ako bo dotlej rešil državni zbor svoje razprave. Ako bo pa državni zbor zboroval do 20. julija, tedaj bo češki deželni zbor sklican še le na jesen.

Cesar se v nedeljo poda v Isl, kjer ostane dva meseca.

Dnevne vesti.

Nova doba? »Piccolo« od minolega torka se bavi v daljšem članku z volilnim zakonom, vsprejetim od deželnega zbora tržaškega. — Označa ta zakon kakor sad boja med ljudskim zastopom in vladno oblastjo. Kompromis je to teh dveh sil, ki pa sta si le v teoreji enakovredne, v resnici pa zmaga vladni vpliv. — Ta okolnost pa manjša liberalno vrednost novega zakona in zadoščenje zbornice, ki ga je ustvarila in mesta, za katero je bil ustvarjen. Vendar je energija deželnega zbora izvajala marsikak vspeh, tako da je ta zakon najboljši, kolikor jih je bilo sankcioniranih v tej državi. Nobena dežela ni dala proletarcem take kurije s splošno volilno pravico, povsem neodvisno od volilcev — davkoplačevalcev družih razredov, in nobena ni dala tej kuriji števila mandatov, popolnoma jednakega onemu družih volilnih razredov. Na teh pridobitvah ima zaslugi izključno deželni zbor.

Radi te karakteristike novega zakona, ki izveneva v glasovpev italijanski večini deželnega zbora, se nočemo nadelgo prerekat s »Piccolom«. Toliko pa moramo omeniti, da vsi prejšnji načrti ne govore zato, da je do brote sedaj vsprejetega načrta — ki jih tudi mi pripoznavamo — pripisovati le liberalnemu mišljenju italijanske večine. Iz prejšnjih načrtov, ki jih je sestavila večina, je sedanj načrt vsprejel le to dobroto, da je izključen pluralni volilni sistem in da je določeno jednako število mandatov za vse razrede. Več dobrega ni prišlo iz prejšnjih načrtov, ker ni bilo več dobrega v njih. Pač pa so odpravljene razne gorostasnosti, ki jih je hotel statuirati izlasti lanski načrt večine in vsprico katerih so bile one označene dobrote izgubile blizu vse na svoje vrednosti.

Sicer pa se nam zdi, da niti ni umestno, da bi se vsprico tega zares važnega dogodka prepirali nad zaslug, kakor je tudi dr. Rybář izjavil v svojem govoru v deželnem zboru, da neče rekrimirati o prošlosti.

Nam je marveč pred oči — bodočnost, o kateri govori tudi »Piccolo« in sicer z direktno apostrofo na Slovence. In sicer so ti njegovi glasovi simpatični, ker doslej nismo bili navajeni na take glasove italijanskega glasila.

»Piccolo« zatrja, da oni niso hoteli ovirati razvoja njih, ki jih je usoda postavila semkaj, poleg Italijanov. Nadeja se, da bodočnost ne poruši nad, ki se jih je gojilo ob sklepanju novega zakona. Najveje izkušnje — pravi »Piccolo« — so dokazale, da je možno doseči sporazumljenje z rešitev gotovih problemov. — Navzočnost slovenskih delegatov v občinskem odboru bo spravljalo obe stranki v tesnejši kontakt in bo odpravljalo samo ob sebi mnogo navskrižij, ne da bi se kdo čemu odrekal, ali odpovedal!

Tako pozitivistično naziranje je v »Piccolu« nekaj povsem novega. Ako so ta izvajanja simptom resnične evolucije v mišljenju italijanskega tabora, potem jih moramo le z zadoščenjem pozdraviti. Ali neizogibni pogoj, da pridemo do take nove dobe — kakor se izraža »Piccolo« — je da se bodo v njegovem taboru držali principa, ki ga mi vedno naglašamo: jednaki med jednaki! — Narodna enakopravnost: evo vam tisto čarovniško formulo v kateri je jamstvo za obstanek za nas in za Italijane.

Seja mestnega sveta, kateri je včeraj predsedoval g. župan, se je vršila s kinematografsko hitrostjo. Prečitan je bil najprej namestništveni odlok, s katerim se dovoljuje mest. liceju reciprociteta z državnimi učiteljski toliko glede učnega osebja kolikor glede zrelostnih izpitov. Spomenica obrambnega društva zasebnih uradnikov za reformo uradniškega statusa mestnega tehniškega urada in magistratnih uradov je bila oddana mestni delegaciji. Predlog glede nakupa Brunner-Basviere liše, ki se drži muzeja Revoltella, je bil po mali debati vrnjen delegaciji.

Večinoma brez debate so bile ugodno rešene druge točke dnevnega reda: Sklenjeno je bilo vzdržati tudi za šolsko leto 1908/9. četrti meščanski tečaj v novomestnih šolah v ul. Parini in ul. Giotto; — dovoljeno, da se izplača že letos K 18.000 od zneska K 115.000, ki se ga postavi v izredni proračun z l. 1909. v svrhu potlakovanja zasutih zemljišč pri kanalu; — za regulacijo ulic Ruggero Manna in Cecilia dalo se je na razpolago eksekutivi znesek K 2400, ki se jih odvzame od zneska K 10.000, proračunjenega za regulacijo ul. Donadoni; — za regulacijo ulice Pallini pa K 2100 iz zneska K 15.000, proračunjenega za sistemizacijo delov ul.

Media, Ferriera in Piccardi. Zadoja točka dnevnega reda, tikajoča se odobritve stavbenih črt za zemljišče tab. št. 180 v Spodnji Čarbolji, je bila, ker nezrela, odstavljena od dnevnega reda.

Poroka. Včeraj se je poročil v Bazovici gospod Ivan Škrjanc, veleten parvec društva »Kolo«, z gospico Antonijo Žager. Bilo srečno!

Razpisani stipendiji. Razpisana sta za šolsko leto 1908/09: stipendij v znesku letnih 700 K iz navtične ustanove Marka Radica in stipendij v letnem znesku 155-20 K iz rodbinske ustanove Gregorija Gattera. Podrobnosti so razvidne iz včerajšnjega »Osservatore Triestino«.

Slavnost pevskega društva »Ilirija« iz Trsta v narodno zavednih Dutovljah minolo nedeljo se je vršila nad vse sijajno. Udeležbe je bilo sicer pričakovati, toda Dutovljani sami niso mislili, da bi toliko ljudi posetilo senčnati gozd.

Veselo iznenadeni smo bili zazrši z narodnimi trobojnicami okrašene Dutovlje, in pa pridnost, s katero so pripravljali na veselilnem prostoru udje konsumnega društva v Dutovljah. Vsa hvala gre gosp. Širci, predsedniku imenovanega društva!

S prvim vlakom popoldne je došlo iz Trsta ogromno število izletnikov z godbo, s pevskimimi društvi »Tabor«, »Slava« in »Dom«, na čelu jim zastava pevskega društva »Ilirije«. Prepričan je bil sprejem došlih gostov od strani Dutovljanov. Izletniki so naredili g. županu podoknico. Potem se je začel polniti veselilni prostor v gozdu. Zopet je prišlo iz Trsta in Gorice, iz daljine in bližnje okolice mnogo obkinstva. Videli smo slovenske kolektarje iz Trsta in Gorice v tolikem številu, kakor še nikdar poprej.

V prijazni dolini v senci mogočnih dreves so bile nastavljene krčme, med dvema orjaškima kostanjema pa je bil postavljen oder. Okrog in okrog pa so bile mize pripravljene za goste. Postrežba je bila dobra, v kolikor je to sploh možno ob takem navalu.

Točno ob 4. uri je pozdravil g. Prabh, predsednik »Ilirije«, navzoča društva in sl. občinstvo, na kar so določna društva proizvajala posamezne točke programa. Pevske točke so se proizvajale povprečno prav dobro. »Narodni pipčarji« od sv. Jakoba so predstavljali znano šaloigro »Trije tički«. Posebno ugajal je g. Kavčič v vlogi Šternencelja, sicer so pa tudi drugi igralci častno rešili svojo nalogo. Med plesom je igrala godba bosanskega polka iz Trsta.

Kaj žirahna je pa bila svobodna prosta zabava. Tu ni bilo nikake razlike med posamičnimi sloji.

Z veseljem in zanimanjem so prisostvovali Dutovljani veselici, pa še večje je bilo njih veselje, ker so videli v svoji sredini Kraševcem znana in umiljena jim poslanca dra O. Rybář in g. dra Gregorina. Vse bi bilo rado govorilo z njima!

Se en pozdrav na drobne, gozdne ptičice, katere je bilo menda strah pred tolikimi obiskovalci: še en pogled na zeleni gozd, na lepo dolinico v sredini gozda, še en požirek dobrega, a vendar ne predragega terana — in ločili smo se od veselilnega prostora v veselju, da je slavnost tako lepo vspela. Potem pa se je po dutovljski vasi razvil življenje in vrvenje, kakoršnega menda še ni videla ta vas in ki je trajalo vsedeti, dokler ni zadnji vlak, oziroma voz odvel goste iz Dutovlj.

Istotako srčna hvala Dutovljanom, ki so s svojimi močmi dosti prispevali k sijajnemu vspehu, kakor tudi društvu, ki so na kak način koli šli prirediteljem na roke.

Nadalje hvala gg. poslancema dr. O. Rybář u in dr. G. Gregorinu, da sta se odzvala vabilu, g. dr. Abramcu, uradniškemu osebju dr. Rybář-a ter vsej drugi inteligenci iz Trsta. Živeli!

Trubarjevo proslavo prireda skupno akad. fer. dr. »Balkan«, učiteljsko dr. za Test in okolico« ter tukajšnji srednješolci. Vsi natančnejši podatki o tej proslavi, ki se bo vršila morda nekoliko pozneje, pravočasno.

Znamenita stoletnica. Kakor smo poročali te dni, je ravnokar minulo sto let od rojstva pokojnega Josipa Godina Vrdeljskega. Za tržaško okolico je ta stoletnica, spomin na pokojnega Vrdeljskega, pomemben dogodek.

Iz vrst pravih okoličanov stare korenine ni še izšel sin, ki bi bil dosegel na literarnem polju pok. Godina Vrdeljskega. Nati Vrdeljsani se dogovarjajo med seboj, kako bi najprimerneje proslavili spomin tega nekdanjega narodnega odličnjaka.

Gotovo je, da se tekom par mesecev postavi na rojstno hišo pok. Josipa Godina Vrdeljskega spominska plošča, kar se ima zgoditi na veledostojen način. Kolikor smo mogli priznati, se je v ta namen že sestavil ožji odbor, a naše skromno mnenje je, da bi se ta odbor razširil ter pritegnil k sebi zastopnikov vse naše okolice.

Vrdeljski je bil sin okolice in okolica je poklicana, da proslavi spomin tega, za naše razmere znamenitega moža. Ko stvar dozori in nam dotični odbor prijavi dan proslave, spregovorimo bolj obširno.

Vsekako pa smo prepričani, da bo odkritju spominske plošče in dotični slavnosti prisostvovala vsa okolica, pa tudi meštani v velikem številu.

Angleška eskadra prispe v naše pristanišče dne 6. julija in ostane tukaj do 13. julija. Eskadra bo štela šest vojnih ladij, namreč: „Queen“ in „Prince of Wales“, obe 15.240 tonel, vsaka s 750 mož posadke; nadalje oklopnača: „Canopus“, Ozean“, „Goliath“ in „Glory“, te poslednje 13.160 ton. Eskadra bo pod poveljstvom sir Charlesa E. Drury. Pet teh ladij odide 13. julija v Pulo, kjer ostanejo do 17. julija. „Ocean“ odpluje iz Trsta v Platejo na Grško. Ostalih pet ladij se iz Pule poda na Reko, kjer ostanejo od 17. do 21. julija, od 22. do 25. bodo tri ladje obiskale Spiljet, dve Šibenik ter se potem skupaj podale na Kf. Eskadra križarjev ne pride v avstrijske vode.

Izlet v Devin. Opozorjamo sl. občinstvo da vozni listki in vstopnice so v predprodaji v slovanski knjigarni J. Gorenje in pri vrtarju „Narodnega doma“ (glavni vhod.)

Priloh transatlantika. Včeraj je despet parnik „Oceania“ od Austro-Amerikane iz Buenos-Ayres, Santos, Rio Janeiro, Las Palmas in Napolja. Imel je vkrcanih 786 pasazirjev, od katerih se je peljalo do Trsta 215 ljudi; od teh 50 Rusov in 50 Črnogorcev.

Tržaška mala kronika.

V pojasnilo in ogrambo. Nedolgo temu je bilo citati v listih — tudi v „Edinosti“ — vest, da so neko Matildo R., dekle iz Trbovelj aretirali, ker je vkradla večjo svoto denarja. Ker pa menijo v Trboveljah, da je tatnica identična s Matildo Rožaj iz Trbovelj, je prišla ta gospica v naše uredništvo ter nam predložila spričevala, iz katerih je razvidno, da je do dne 20. maja služila pri g. dr. pl. Hutneru v Opatiji — pošteno in v popolno zadovoljstvo svojega gospodarja. Konstatujemo to, da ne bo na rečeno gospico po krivem padala senca takega gredga čina. Dolžnost nam je, da izlasti prebivalce v Trboveljah opozorimo na to pojasnilo.

Areatacija dolgoiskana, nevarnega tatu. Inspektor policijskih agentov Karl Titz je včeraj popoldne mirno gledal ven iz okna v pritličju policijskega ravnateljstva; leno je opazoval hojo oblakov na nebu in potem ljudij na zemlji; — kar na enkrat poskoči, ko da da bi tresčilo vanj. Je on? Ni? Je!! Njegov stari znaec, zvit lisjak in predren tat, ki ga že zdavnaj išče naše deželno sodišče, je mirno šel mimo oken policijskega ravnateljstva!

Taka sreča, da mu pohani piščanci leto kar v gobec (z vsem respektom rečeno), se zdi zvitemu detektivu skoraj nepojmljiva. A ne da bi zamudil časa s filozofičnim razglabljanjem o prevaži vlogi, ki jo igra slučaj v tem človeškem življenju, je zdiral dol po stopnicah, švignil ven na cesto in po par sekundah je že imel svojega moža v pesti. Zgrabil je za ovratnik in pozdravil onega, ki se je prestrašeno obrnil:

— Oh, kako sem srečen, da vas vidim po tolikem času čilega in zdravega, gospod Ceglar!

In oni zadruže jezo in zategnivi usta v prisiljen smeh: — A jaz nisem čisto nič srečen, da Vas zopet vidim, gospod Titz! — Izvelite, prosim, priti mal trenotek z menoj slem noter. Tam se lažje govori. Imel bi z Vami le par besed govoriti.

— Oh, prosim, jako — nerad! —

In gospod Titz ga je nežno potisnil v vežo, pustil, kakor ohkan človek, naj stopi oni naprej. Ko sta bila v sobi, je Titz ponudil stol svojemu gostu, ki je mirno čakal, da ga gostitelj iz nekega predala potegnil velikanski „špel“, ga prelital in se slednjič ustavil pri strani, naslovljeni z: „Ivan Ceglar, arar, star 27 let, iz Koprive“. Policist je blazno prebral usodno stranico, uprl potem oči v svojega vis-a-vis in mu rekel:

— Evo, tu smo! Vas išče deželno sodišče, ker ste vkradli iz zaprte sobe v Gabrovici dne 8. septembra 1907. na škodo Bogoljuba Nemca 800 K. Ko ste pa zbežali, ste bili tako neprevidni, da ste tam pustili svojo delavsko knjigo in nek dnevnik, v katerega ste zapisovali svoje grehe. Je to res?

— Če pravite Vi, bo že res.

— Ali je še kaj drugih stvari, ki obtežujejo Vašo vest? Povejte mi jih!

— Ne da bi vedel.

— Hm, ste pa res kratkega spomina. No zamislite se v svojo preteklost, morda vam kaj...

— Ali, zagotavljam Vas, velespoštovani gospod Titz, čisto nič; moja vest je čista kakor...

— No, no! Bom vam pa jaz povedal. Išče vas reška policija, ker ste se izvolili imenoma „Golič“. Nekega lepega dne ste tam zginili iz svojega stanovanja, dočim je doma vaša gospodinja jokala in stokala, ne radi — ljubezni, ki jo je gojila do vas, ampak radi

hrane in stanovanja, ki ste vi ju pozabili plačati. Kaj pravite k temu, a?

— Je že res, ampak to je tudi vse.

— Le malce potrpljenja, prosim. Vi ste bili v tržaški bolnišnici. Tam ste se priglasili pod krivim imenom: Ivan Lipitzer. Razum tega, ste se vi nekega dne, ko ste se mudili na Reki, predstavili tamošnjemu trgovcu Steinmanu pod krivim imenom: Ivan Golič — in ste mu predlagali pogodbo za nakup več oblačil. In ker je oni bil nekoliko nezaupen, ste potegnili iz žepa svoj portfelj in mu pokazali neki predalček istega, ki je bil napolnjen z bankovci po 100 K. Konstatiralo se je, da so oni bankovci izvirali iz velike tatvine dragih kamnov, ki ste vi jo izvršili na Reki; dragulje ste potem zastavili v tamošnji zastavljalnici pod imenom: Golič. Zdi se li vam, da sem dobro informiran?

Gostu se je zdelo bolj pametno molčati.

— Ali še ni vsega konec — je nadaljeval zmagovalno policist, ki se je čutil v svojem elementu. — Vi ste bil dne 6. preteklega maja v Nabrežini aretiran od žandarmerije, kateremu ste se izdal za Ivana Lipitzer. Ali ko so Vas zvezanega prepeljali po železnici v Trst, ste skočil skozi okno kupeja na progo in ste jo odkurili po njivah in pašah v smeri proti Proseku, ne da bi Vas žendarmi dotekli. In sedaj je tega menda zadosti. Pripravite se na dolg počitek pri nas.

Titz je tu pozval redarje, ki so zvezali izrednega gosta in prepehali pod dobrim spremstvom v preiskovalni zapor.

Ranjeni v pretepu. Sprejeti so bili sinoči v bolnišnico: Rikard Medot, 28 leten težak, s težko rano na desnem stegov. Široko 4 in globoko 2 cm., in Josip Macala 41 leten težak, z raznimi ranami na glavi.

Oba sta dobila rane v pretepu in nista hotela povedati imena raniteljev.

Dete v plamenih. Davi se je na vrtu hiše št. 1416 ul. Piccardi vesel trop otrok igral okolo malega vozička. Prišli so tudi na nesrečno misel igrati požar; nakopili so na vozičku papirja in drv, sežgali gromado in veselo poskakovali okolo ognja. Ali štiriletno dete Hugo Scabar, sin Jakoba, uradnika stanujočega v četrtem nadstropju one hiše, se je približal preveč ogaju; njegova obleka se je vnela in ubogo dete je bil kmalu obdan od plamenov. Pritekle so na krik drugih otrok nekatere osebe, ki se jim je posrečilo pogasiti ogenj. Zavito v mokro rjuho so prenesli dete v bolnišnico, kjer so ga takoj deli v stalno kopal. Dete ima lahke opekline po licu, ali jako težke v ostalem delu telesa. Težko, da bo okrevalo.

Tatvina moke. Aleksander Giuliani, 38-leten težak, je bil predvčeršnjem aretiran na fodu Vianello v ul. Raffineria, ko je nakladal na voz 9 žakljev moke. Ista je bila vkradena trgovcu Antonu Vouk v ul. Olmo št. 4.

Loterijske številke izrečane dne 24. junija 1908.

Praga: 71 35 12 58 32
Lvov: 38 72 34 82 21

Smešnica. Izognil se je. Bodoči tast: Kake prilohke pa imate gospod baron? — Snuabi! Prosim, to nima z doto vaše hčere ničesar opraviti!

Koledar in vreme. — Danes: „Prosper“ Skof. Jutri: Ivan in Pavel muč. — Temperatura: včeraj ob 2. uri popoldne + 25° Cels. Vreme večernj: deloma jasno.

Vremenska napoved na Primorskem: Oblačno spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Društvene vesti.

V nedelje vsi v Barkovlje. Tamburaški odsek „Kola“ vprižori krasno dr. Vošnjakovo dramo v petih dejanjih „LEPA VIDA“. Sodelujejo iz prijaznosti gospa Starc, ter gospod Lesić član hrv. gledališča. Režiser gosp. Starc. Začetek točno ob 6 uri.

„Lepa Vida“ v Barkovljah. Vsestransko je zahtevalo naše občinstvo zopetno vprižoritev te krasne dr. Vošnjakove drame. Tamburaški odsek p. dr. „Kolo“ se je odzval tej želji občinstva in se mu je posrečilo vdobiti

Zgovorne osebe ::

ki hočejo po dokazani uposobljenosti biti nameščene s plačo ali pa izvežbati se za glavne zavarovalne agente, naj pošljejo ponudbe na

„Poštno celico 340“

glavna pošta Trst.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards.** Cene dogovorne. — Postrežba na dom. **Ulica Campanile št. 15.**

Nad 40-leten vseh
PASTIGLIE PRENDINI
od ogolunjenih sladkih škrobov
znajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu
Počelane s kolajnami in diplomo
Zdravniško priporočane pri gribovih, kašlju
hripavosti, katara.
Podeljujejo pevcem in govornikom čist glas.
Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh
boljih lekarnah v Trstu in Evropi.
Paziti je na nepoštene ponarejanja
ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“.

UMETNI ZOBJE
Plombliranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma šte. 13, il. nadst.

Ako hočete, da Vam lasje zrastejo in postanejo lepi,

Ako hočete, da Vam ne bodo lasje izpadali,

Ako hočete, odpraviti z glave luske, rabite edino le znamenito

Chinina

Salus

Na prodaj v parfimerijah, mirodnicah in brivnicah v buteljkah po

K 1-20 in K 1-80.

Paziti je na ponarejanja.

Neštevilo spričeval dokazuje izbornost in vspeh.

Gumijevi izdelki in podmorske cevi.

Josef Reithoffer's Söhne Dunaj

Podružnica v Trstu - Corso 29

Zaloga angl. raket, krogelj za Tennis, Football in metanje

Želez. kina-vino Serravallo

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provizorča voljo do jedi utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po bolezni ojačiti. Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

SLOVENCI NE ZAMUDITE OBISKATI

Pariške prodajalnice obuvala :: :: ::
Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni) (Calzoleria Parigina)

kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gospé in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste

za vzporeditev te igre dobre igralske moči, ki zagotavljajo srečen izid iste v popolno zadovoljnost sl. občinstva. Kdor ni imel tedaj prilike videti „Lepe Vide“, naj ne zamudi priti v nedeljo dne 28. t. m., ob 6. uri pop. v „Narodni dom“ v Barkovljah.

Tamburaški odsek p. dr. „Kolo“. Vsi tamburaši so naproseni, da pridejo v petek ob 8 uri zvečer k glavni tamburaški vaji.

Tržaško košarsko društvo „Balkan“ priredi v nedeljo celodnevni izlet v Nabrežino in Komen, v svrhu ustanovitve oddelkov. Odhod točno ob 6. uri zjutraj izpred kavarne „Commercio“. Košarski iz Nabrež. in okolice, ki mislijo pristopiti, naj se zglasijo v gostilni g. Nemca okoli 8. ure. Oni iz Komna, Gorjanskega, itd. pa okoli 11. ure v gostilni pri Kovčiču nasproti sodnije. Obvešča se člani oddelka na Proseku, da se bo vršil občni zbor pop. ob 5. uri v gostilni g. Starca. V ponedeljek izlet v Devin, odhod ob 2. uri pop. — „Zdravo“.

Izlet „Tržaškega Sokola“ v Devin se bo vršil dne 29. t. m. s parnikom Capodistria. V Devinu na vrtu restavracije „Plesa“ se bo vršila javna telovadba združena s koncertom in plesom. Ples se bo vršil v krasnem odprtem restavracijskem salonu. Voznina tja in nazaj z vstopnico na veselico vred 2 K, vstopnico k veselici 50 st. Vstopnice so v predprodaji pri vratarju „Narodnega doma“ (glavni vhod).

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“ Bratje Sokoli! V ponedeljek dne 29. t. m. priredimo izlet v Devin s parnikom „Capodistria“ po že objavljenem razporedu. Pozivljamo brate, da se v čim največjem številu vdeležite tega izleta v društvenem kroju. Zbirališče v „Narodnem domu“ ob 2. uri pop. Skupen odhod po mestu do parnika. Na zdar! V Trstu, dne 23. junija 1908. Odbor.

Vesti iz Goriške.

„Svoji k svojim“ v Ajdovščini. Na večerajšnjem semnju v Ajdovščini je kakor po navadi kar mrgolelo laških trgovcev, ki so prišli razstavljati svoje blago. Ali nit eden ni do bil štanta in so se vsi morali za to povrniti nazaj, od koder so prišli, ne da prodali niti za vinar robe. Naš poročevalec pravi, da so odšli proklinjaje; ni znal nam pa povedati, so-li proklinjali „ščave“ ali pa goriške lahane!

Vrlim Ajdovcem čestitamo na tej izborni lekčiji, ki so jo dali našim nasprotnikom, kateri z eno roko grabijo naš denar a z drugo nas tepejo. Radovedni smo, bodo-li Sežanci posnemali izgled Ajdovcev!

Imenovanje. Pomožni asistent na poljedelko-kemični poskusni postaji v Gorici dr. Fran Wohak je imenovan asistentom na tem zavodu v X. čin. razredu.

Požar. V Terzu na Furlanskem je velik požar uničil hiše, gospodarska poslopja in drugo, last dr. Gortani-ja in kontese Cassis-Faraone. Škode je baje 100.000 K.

Upravna Soča, Tera in Idrje. Načrti za uravnavo Soče so izdelani dolejš za črto od železniškega viadukta v Gorici do Stare Sdobe; proračun znaša 1.630.000 K, — za 7 km. Soče pri Macovini pa še posebej K 1.286.000. — Hudournik. Ter bi pa stal 1.053.000 in sicer od državne meje do izliva v Sočo. Izgotavljen je tudi že načrt za uravnavo Idrje pri Verai; proračun pa ni znan. Milijoni za Furlanijo, za slovensko stvar goriške dežele pa — nič!

V Tolminu so pognali v nedeljo laške sejmarje, došle iz Gorice. Nobenega štanta niso dobili, nakar so jo morali odkuriti.

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1907 do 17. junija 1908 je obiskalo Opatijo 24.089 oseb. Od 11. do 17. junija je na novo došlo 301 oseb. Dne 17. junija 1908 je bilo navzočih 945 oseb.

Vesti iz Štajerske.

Mariborski glavni kolodvor bodo znatno prevredili. Včeraj se je vršila tozadevna komisija.

Svinja požrla otroka. Zakonaka J. Schöninger pri Čmureku sta imela v oskrbi deklico Elizabeto Černer. Ko sta te dni šla od doma, zaupala sta otročiča neki deklici. Otrok je ležal v otročjem vozičku na vrtu. Naenkrat je prišel jokati. Varuhinja je letela v kuhinjo da pogreje za otroka mleko. Neka svinja, ki je letela po vrtu, je prišla do otročjega vozička in voziček prevrnila. Na tleh leželega otroka je svinja na rokah in na glavi tako ožrla, da je otrok v par urah umrl.

Razne vesti.

Največi parniki na svetu. Neko angleško društvo zgradi v Belfastu dva ogromna parbroda, ki bosta največja parnika na vsem svetu. Z gradnjo prično bodoči mesec. Ladiji se bosta imenovali „Olimpie“ in „Titanie“; vsaka njih bo 840 čevljev dolga in 78 široka, in bo imela 45.000 do 50.000 tonelast.

Najvišji oblaki plavajo baje 16 kilometrov nad zemljo; to so fini beli pernat oblaki, ki se jih večinoma vidi ob lepem vremenu.

Največa draginja. Od vseh strani se čuje pritožbe o silni draginji, ki je zavládala po vsem svetu. Sklicujejo se ankete in delajo se razni koraki, kako bi se življenje pocenilo.

Pariški list „Eclair“ je pozval svoje čitatele, da se izjavijo o tem važnem vprašanju. Izjave so dobajale skozi več dni. Uredništvo je na temelju došlih izjav prišlo do zaključka, da je bilo na Francoskem dobe, ko je bila draginja še večja, skoraj neverjetna. To je bilo za časa francoske revolucije leta 1791, ko so bile cene baješlovne. Cena paru čevljev je poskočila od 5 na 200 frankov; navadni klobuk od 14 na 500 frankov. Leta 1798 je bilo še slabše. Za prenos jednostavnega paketa se je plačalo 300 frankov. Za navadno vožnjo v kočiji davalo se je po 500 frankov. Seveda je treba temu pripomniti, da je bila tedaj na Francoskem velika denarna kriza in da se je omenjene svote plačevalo v takozvanih „assegnatih“, ki so bili tedaj že izgubili svojo veljavo.

Asbest se nahaja sicer skoraj povsod na zemlji, največ se ga pa dobiva sedaj v rudnikih pri Quebecu v Kanadi.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Vinotržci kateri hočejo nastaviti svojo salogo vina za Kranjsko oziroma Kranj ali Škofjeloško okolico, obrnejo naj se na Janko Klun-a, trgovca Škofjalo.

Harmonij z druge roke v dobrem stanu ukupi podpisane ter plača istega na obroke. Ponudbe na naslov: Zerbo Anton, Tinjan št. 91, pošta Dekani.

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12, I.

Nazarij Grižon Sv. Ivan št. 863 nasproti tovarne testenin Girardelli. Novo skladišče vina, istrskega, dalmatinskega in belega vipavkega. Cene zmerne. 775

Vabim vso slavno tržaško gospodo na lep senčnati vrt in na kozareček dobrega kraškega terana. Za obilen obisk se priporoča Henrik Kosič, ulica Belvedere 17. 907

Sprejme se učenca v novo slov. knjigovoznico v ulici Cecilia št. 9. 940

Ljudska kuhinja se zapre. — Kdor želi kupiti kuhinjsko opremo naj se obrne na Inzeratni oddelek Edinosti. 940

Radi odpotovanja se proda zelo po cenah od popolnoma čistega stanovanja: 1 kanape, 6 oblečenih stolov, 1 fotelj, 1 otmari; skupaj ali vsak komad posebej. Ulica Squero nuovo 5, III. nad., desno. 942

Pristna napojljaka zmes, znižana na kr. 32, 34. Prodajalnica specialitet. Acquadotto 3. 840

Vratar s ženo, brez otrok išče službo vratarja; govori slovensko in italijansko. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 927

Proda se dobro ohranjen šivalni stroj. — Lavatoio 1, I. nad. od 9. predp. do 6. pop. 927

Tvrška Ivan Simitz Barriera 32 s silijalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem nove. Specijalita drobni predmeti za krojače. 1349

Zaloga istrskega vina I. vrste po 56 stotink liter. — Škorklja, ulica Panorama št. 37 (Lovrenčič) 920

Odprla se je v ul. Gaspare Gozzi 1 MESNICA s prodajo konjskega mesa katero se prodaja po navadnih cenah kakor v drugih mesnicah.

Trgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11
Velika izbira belih in barvanih moških sraje, ovratnikov, zapestnikov, ovratnic. Nov dohod pletenin za pomladno sezono

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.
(Vhod po glavnih stopnicah) — TELEFON št. 952

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4%

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daja na knjižbo po dogovoru 5%—6% na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2% in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Jma najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

~~~~~ Poštno-hranilnični račun 816-004 ~~~~~

Prvi valjčni mlin Josefa Krausa sinovi

Delniška družba v Osjeku.

Glavno zastopstvo

za Trst, okolico, Istro, Goriško in Dalmacijo

Friderik Schwarz, Trst

ulica Valdirivo št. 3

TELEFON 945

Priliki birme!

Ure verižice, uhani, prstani. Vse po znižanih cenah pri

BOGOMILU PINO
(prej urarju v Sežani)

TRST, ulica Vincenzo Bellini 13 - nasproti cerkve Sv. Antona novega

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140

Izbir drog, barv, čopičev, pokostil, parumov, fin. mlo. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenega sirupa, tamarinda, malinovca itd. itd.

Pietro Cucit

mizar

Trst, ulica Fontana št. 7 in 9.

Specijalist za razkošno pohištvo vsakega kroja.

Vsakovrstna dela v lesu.

Naznanilo.

Imam na razpolago okolo 500 hektolitrov črnega vina istrskega. Kdor želi dobro kapljico, naj se obrne na podpisane. Zahteva naj se vzorce. Priporočam se posebno krmarjem na deželi. Pošiljatev direktna iz Istre. — Cene nizke. Ne manj od 10 hektol. po gld. 10-50.

S. H. ŠKERL Sv. Ivan pri Trstu.

Zaloga oglja

Josip Turkovich

TRST, ulica delle Mura št. 12

Oglje sladko 25 kg K 220
Premog Briquettes & Cocke.
Skladišče lesa.

Izvrši se takoj vsako naročilo — brezplačno na dom

F. Pertot

urar I. vrste

Trst, ul. Poste Nuove 9

O priliki birme običite delavnico zlatanin in dragocenostij Josip Pompilio

TRST, Corso št. 49 (nova palača)

Našli boste dragocenosti po takih cenah, da se ne bati konkurence. Ker se potrebuje zlato pri delu, se kupi staro zlato o pravi vrednosti. Kupuje in menjava dragocenosti. Vsako v to svrhu spadajoče delo se takoj izvrši.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO št. 36 — TRST

Nasproti prejšnje prodajal. DRAG. VEKJETA.

Bogati izbor zlatanin, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstno, srebrnino in žepne ure. Cene zmerne.

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, luči in prodaja gramofonov, zvončkov, in fonografov. Zaloga priprav za točtili poslastna delavnica za popravila šiv. strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah. TELEFON št. 1734.

Prodajalnica rokovic in kravaf

A. Hubmann

Trst — CORSO št. 19 — Trst

Ustanovljena 1865.

Rokovice glave I. vrste, 2 gumba od gld. 1 naprej
Rokovice glave visoke od gld. 2 naprej.
Rokovice Dante, ki se dajo prati, 3 gumbi, gl. 1-30
Rokovice z imita-kože, 3 in več gumbov.
Rokovice glave z dvojnimi šivom za dame in dečke
Rokovice glave z dvojnimi šivom za gospode in dečke
Rokovice od volne na izbero
Rokovice za kočjaže bolgar z dvojnimi šivom gld.

Velika izbira kravaf zadnje novosti. zdelovanje in popravilanje rokovic v 24. urah. Prah za gošče trvdke KIELHAUSER v Gradcu, grška Ciprija po 10 nč. zavitek; mlo COCOS.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene smerne. Počkaj & Kögl.

Hotel Balkan